

Sándor Petőfi (1823 -1849)

A farkasok dala	Cant dels llops
Süvölt a zivatar A felhős ég alatt, A tél iker fia, Eső és hó szakad.	Bramula la ventada i el cel és negre, greu; bessons de la hivernada, reboten pluja i neu.
Kietlen pusztaság Ez, amelyben lakunk; Nincs egy bokor se', hol Meghúzhatnók magunk.	Vivim sense defensa enmig del nu desert; cap arbrissó, cap branca allí no ens fa cobert.
Itt kívül a hideg, Az éhség ott belül, E kettős üldözőnk Kinoz kegyetlenül;	Sentim el fred a fora i a dins sentim la fam: els dos enemics nostres no escolten pas cap clam.
S amott a harmadik: A töltött fegyverek. A fehér hóra le Piros vérünk csepeg.	Terç enemic encara: fusell que encerta el blanc. La blanca neu vermella es fa amb la nostra sang.
Fázunk és éhezünk S átlőve oldalunk, Részünk minden nyomor... De szabadok vagyunk!	Vivim en fam, misèria i udol desesperat; amb una bala al ventre... prô sempre en llibertat!
Pest, 1847. január	Pest, gener de 1847
.	Trad. de l'esperanto per Jaume Grau i Casas. <i>La Nostra Terra</i> , núm. 25, gener de 1930

Attila József (1905-1937)

TISZTA SZÍVVEL	PUR DE COR
Nincsen apám, se anyám, se istenem, se hazám, se bölcsőm, se szemfedőm, se csókom, se szeretőm.	No tinc pare, ni mare, ni pàtria, ni déu, ni bressol, ni sudari, ni besada, ni amant.
Harmadnapja nem eszek, se sokat, se keveset. Húsztendőm hatalom, húsztendőm eladom.	Fa tres dies que no menge, ni molt ni poc. Els meus vint anys són força, els meus vint anys vendré.
Hogyha nem kell senkinek, hát az ördög veszi meg. Tiszta szívvel betörök, ha kell, embert is ölök.	Si ningú no me'ls compra, li'ls vendria al diable. Pur de cor, robaré i, si cal, mataré.
Elfognak és felkötnék, áldott földdel elfödnek s halált hozó fű terem gyönyörűszép szívemen.	Séré pres i penjat, colgat en santa terra; creixerà herba mortífera sobre el meu cor bellíssim.
	Trad. Eduard J. Verger i Kálmán Faluba

A zöld dzseki

Ott ült a SPAR előtt a két rongykupac,
a hetvenéves koldus és hatvan körüli élettársa,
akivel nemrég kerültek össze, s akit azonnal
be is mutatott nekem. Elképzeltem közös életüket.
Nyaralásukat a közeli parkban, az esős napokat,
hitvesi ágyukat: a bokoraljat, a rengeteg romlott
ételt, amit megettek, a telet a János kórház
tbc-osztályán, a beszögezett, egyetlen ablakot,
magányosságukat a nyolcágyas kórteremben,

a betegek undorát, az orvosok közötti vitát,
amelyben végül a szánalom és/vagy a fertőzés-
veszély elhárításának indoka győzött.
Emlékszem az első tavaszi napra, amikor
gyógyultan az „*otthonába bocsátották*”.
Nagyon vágytam már haza – sóhajtozott.
(Akkor már újra egyedül volt.) – Hogy érti? –
kérdeztem: – hát az *utára!* – magyarázta,
akár egy boldog földönkívülinek.

Az Amerikában vásárolt zöld dzseki lett végül
a neheztelésem kiváltó oka. Régi darab,
vízhatlan és meleg, évekig abban lapátoltam
a havat, tőle meg ellopták az övét.
Tél volt megint. Kékre fagyottan ült a szokásos
helyen. Hazamentem érte, egy VOGUE reklámtáskába
tettem, és elvittem neki. Fölállt és átölelt. Cserepes
szája az arcomat érte. Ellöktem magamtól,
megtántorodott, számról letöröltem a nyálát.

Elfogott az undor. Hebegett valamit. Szégyelltem
magamat. Halott idő volt, a közlekedés leállt.
(A Város épp vendéget fogadott, a keleti
zsarnokot.) Jelenetünknek nem volt tanúja,
nem bátorított: *ha a kisujját nyújtja ezeknek,*
rögtön az egész karját akarják! De éreztem,
hogy valaki néz, akit én nem láthatok. Ott
éhezik és fázik minden utcasarkon, és megítél.

La caçadora verda

A davant de l’Spar hi seien dos parracs,
una parella de captaires de setanta i seixanta anys,
que feia poc que s’havien ajuntat; de seguida
es varen presentar. Em vaig imaginar la vida que compartien.
Els dies d’estiu al parc del costat, els dies de pluja,
el seu llit matrimonial: a sota les mates, la pila de menjar
estantís que havien menjat, l’hivern a la secció de tuberculosos
de l’hospital de Sant Joan, l’única finestra, barrada amb posts,
la seva solitud a la sala de vuit llits,

el fàstic dels malalts, la discussió entre els metges
en què acabà guanyant la llàstima i/o l’argument
d’evitar el perill d’infecció.
Recordo el primer dia de primavera, en què,
recuperat, fou donat d’alta «a domicili».
Ja enyorava ser a casa —sospirava.
(Llavors, de nou, la solitud.) —Com ho enteneu? —
Vaig preguntar-li. —Doncs, bé, *al carrer!* —Explicà,
com si jo fos una fel·liç extraterrestre.

Al capdavall, va ser la caçadora verda, comprada a Amèrica,
el que em causà ressentiment. Una peça vella,
impermeable i calenta; m’hi vaig abrigar molts anys mentre
treia la neu de la vorera, i la seva la hi havien robada.
Èrem hivern un altre cop. Seia, morat de fred, al lloc
de sempre. Vaig anar a buscar-la a casa, la vaig ficar en una bossa de VOGUE,
i la hi vaig dur. S’alçà i em va abraçar. Amb la boca
clivellada em va tocar la galta. El vaig apartar d’una empenta,
va trontollar, em vaig treure la seva saliva de la boca.

M’assaltà el fàstic. Balbucejà alguna cosa. Estava
avergonyida. Feia un temps mort, amb el trànsit atura.
(La Ciutat just rebia un hoste, el tirà
de l’Est.) La nostra escena no tingué cap testimoni
que m’encoratgés: *a aquests, si els dones el dit,*
volen el braç! Però vaig sentir
que algú em mirava, algú a qui jo no podia veure.
Passa fam i fred a cada cantonada, i em jutja.

Trad. Balázs Déri i Carles Dachss a partir de la versió literal de Kálmán Faluba

Béla Markó (1951)

Máshol

Mi magyarok voltunk, ehhez nem fért kétség,
nem voltunk például románok,
és ez abból is egyértelműen kiderült,
hogy szüleim, nagyszüleim, nagynénéim,
nagybátyáim
úgy szidták a románokat, ahogy saját magát
az ember természetesen nem szidja,
viszont nagyon is furcsán voltunk magyarok,
és erre viszonylag hamar rá kellett jönnöm,
mert itt voltunk mi, máshol volt Magyarország,
és amikor a rádiót bekapcsoltuk,
akkor máshonnan jött délben a biztatás, hogy
éljen a magyar szabadság, éljen a haza,
ezt azért elég nehéz volt felfognom,
miért nincs itt a haza, ahol mi vagyunk,
és miért nem vagyunk ott, ahol a haza van,
aztán ezerkilencszázötvenhatban,
abban az évben, amelyről az elején
még egyáltalán nem lehetett sejteni,
hogy egy fél évszázad múlva is ötvenhat lesz,
eltérően ötvenöttől vagy ötvenhétől,
hiszen azokról ma már a kutya sem tud,
szóval egyszerre kiderült, hogy nemcsak mi,
hanem a magyar szabadság sincsen ott
Magyarországon,
bár néhány napig ötévesen is pontosan éreztem,
hogy körülöttem ezt másképpen gondolják,
úgy tűnt, hogy végre egy helyen van minden,
de aztán gyorsan elmúlt ez az érzés,
ismét máshol voltunk mi magyarok,
máshol volt Magyarország,
máshol a magyar szabadság,
és megint úgy teltek egymás után az évek,
hogy próbáltuk ezt valahogy megérteni,
ami őszintén szólva majdnem lehetetlen.

En un altre lloc

Nosaltres érem hongaresos, no n'hi havia dubte,
no érem, per exemple, romanesos,
fet que resultava unívoc considerant
que els meus pares, avis, ties, oncles,
omplien els romanesos de tals vituperis
que un hom , naturalment, no s'aplica a si mateix;
per altra banda, érem hongaresos ben estranyament,
de la qual cosa m'havia d'adonar relativament aviat,
perquè aquí érem nosaltres, Hongria era un altre lloc,
i quan engegàvem la ràdio,
al migdia des d'una altra banda arribava l'encoratjament de
«Visca la llibertat hongaresa, visca la pàtria!»,
m'era bastant difícil de concebre perxò
per què la pàtria no era aquí, on som nosaltres,
i per què nosaltres no som allà, on era la pàtria,
després, el mil nou-cents cinquanta-sis,
l'any al començament del qual
no es podia sospitar ni de bon tros
que seria el cinquanta-sis també passat mig segle,
no com el cinquanta-cinc o el cinquanta-set,
dels quals avui ja no se'n recorda ningú de ningú,
o sigui, de cop i volta va resultar que no només nosaltres
no érem a Hongria, sinó que no hi era tampoc la llibertat
hongaresa,
tot i que, per uns dies, malgrat que tenia cinc anys, sentia
plenament
que, d'això, se'n tenia una altra idea, al meu entorn,
semblava que per fi tot era en únic lloc,
però després aquesta impressió va desaparèixer aviat,
de nou érem en un altre lloc nosaltres, hongaresos,
en un altre lloc, Hongria,
en un altre, la llibertat hongaresa,
i els anys tornaren a passar un darrere l'altre,
mentre provàvem d'entendre-ho d'alguna manera,
la qual cosa, parlant sincerament, és gairebé impossible.

Trad. Balázs Déri i Carles Dachs a partir de la versió literal
de Kálmán Faluba

Balázs Déri (1954)

Cadaqués Most ennyi is elég ahhoz, amit közönségesen úgy hívnak, hogy... A térkép pontos volt, és ügyesen használtam, nem számítva, hogy a vadászok miatt át kellett vágnom egy olajfakerten, még nem vált le teljesen a cipőm talpa, talán visszafelé is kitart, elült a tramontana, a nap szúrósan süt, virágzanak a mandulák, barackok, szilvafák, Szent Balázs napja van, vagyis a névnapom, arra gondolok, otthon egy hete nem szakadt fel a köd, a hullámok három másodpercenként, némi természetes szabálytalansággal érnek a partra, kávém, hozzá a süteményt, a vizet (összesen 570 pesetáért) megittam, húsz éve még nagyon irigyeltem a tengerparti székeken ülőket, ma még nem ártottam senkinek, azt hiszem, igaz, nem is volt rá alkalmam, újságot nem olvastam, a szomszéd asztalnál ülő úr szalagcímeit kivéve, de spanyolul úgysem tudok rendesen, és most visszaindulok a hegyeken át, útba ejtve egy járatlan öblöt, és ha senkivel nem találkozom, sem emberrel, sem kutyával, és Port de la Selváig kitart a cipőtalp, akkor ma – hangsúlyozom, Szent Balázs napja van –, ennyi is elég ahhoz, amit közönségesen úgy hívnak, hogy... <i>2001. február 3. Cadaqués</i>	Cadaqués Ara no em cal res més que allò que comunament se'n diu... El mapa era precís, i me n'he servit amb traça, si no comptem que per culpa dels caçadors m'ha calgut travessar un oliverar, la sola encara no se m'ha desenganxat del tot, potser s'aguantarà encara de tornada, la tramuntana ha amainat, el sol pica de valent, floreixen amatllers, albercoquers, pruneres, és el dia de Sant Blai, el meu patró, penso en la boira de ca meva, que fa una setmana que no escampa les onades arriben a la costa cada tres segons, amb certa irregularitat natural, m'he pres el cafè amb una pasta i aigua (570 pessetes en total) fa vint anys encara envejava força els qui seien en cadires vora el mar, avui encara no he fet mal a ningú, això crec, és clar que tampoc no n'he tingut l'ocasió, no he llegit el diari, tret dels titulars del del senyor que seu a la taula del costat i tant se val perquè no sé prou espanyol, i ara me'n tornaré per les muntanyes, passant per una clara poc visitada, i si no topo amb ningú, ni persona, ni gos, i la sola aguanta fins al Port de la Selva, llavors avui –insisteixo, diada de Sant Blai– no em caldrà res més per a allò que comunament se'n diu... <i>Cadaqués, 3 de febrer del 2001</i> Trad. Seminari de traducció poètica de Farrera, IX (novembre de 2002)
--	--

Győző Ferencz (1954)

Drótlegyek	Mosques de filferro
Egyre nehezebb meggyőzőnöm magam, Hogy a legcsekélyebb értelme van Csak két szót is egymás után leírom. Az egyre hosszabb szünetek között Fekete dróttal összekötözött Szavak meg sem mozdulnak a papíron. Mit vesződjem vele, hogy kibogozzam, Amit áthúztam, miért húztam át? Rájuk sem ismerek, állhatnak ott Majd jólfésülten, rendezett sorokban, Nem akad köztük egyetlen betű sem, Amely felhangzik és magasba szárnyal. Én meg továbbra is hiába tűrjem, Hogy beszélek, de meg se szólalok? Miért növeljem a káoszt tovább A rendezettség hamis látszatával? Mincké ezek az üres ötletek? Legfeljebb egy marék döglött legyet Söpörhetek a szemétkbe. A vershez Egy kissé kevés, hogy csak figyelek, Van-e, amelyiknek a szárnya verdes.	Convence'm cada cop em costa més: no sé si té gens de sentit, després d'una paraula, escriure-n'hi cap altra. Amb el negre filat que les reté, les paraules no es mouen del paper entre les pauses cada cop més llargues. ¿Per què cal que m'esforci i desenredi l'arrel que ha fet que ratlli el que he ratllat? Pentinades en rengles ordenats, no les podré conèixer, tot i ser-hi; entre elles no hi haurà, tampoc, cap lletra que soni esclatant i que s'envoli. ¿I jo endebades m'hauré de permetre d'anar parlant sense arribar a parlar? ¿Per què cal que jo faci créixer el caos amb l'aparença de l'ordenament? ¿Per a què és, aquesta idea buida? Tot just podré escombrar-hi una grapada de mosques mortes cap a les deixalles. Per fer-ne text és ben poc si tinc cura de veure si n'hi ha cap que mou les ales. Trad. Balázs Déri i Carles Dachs a partir de la versió literal de Kálmán Faluba

Virág Erdős (1968)

Viszony	Relació
Nem én főztem, nem nekem kell megenni. A testem reklámfelület, az arcom maszk. Én egy keresztnév vagyok, te egy keresztnév vagy. A biciklim egy mozgó pont, a vacsorád egy háromjegyű szám. Applikáción keresztül követed az útvonalamat. Applikáción keresztül értesülök a tejallergiádról. Tudom a kódot, amivel bejuthatok hozzád. Tudod a számot, amin panaszt tehetsz rám. Magázlak, te letegezel. Jó napottal köszönök,, te azt mondod: heló. Szép napot kívánok, te azt mondod: csá. Ismerem a lakcímedet, tehát megvan rólad a véleményem. Ismered a foglalkozásomat, tehát megvan rólam a véleményed. Mosolyogsz rám, mert örülsz a vacsorádnak. Mosolygok rád, mert borraivalót remélek tőled. Jelzed felém, hogy elmehetek. Jelzem feléd, hogy késésben vagyok. Holnap az utcán nem fogsz megismerni. Holnap az utcán nem foglak megismerni. Ha költő lennék, szájon csókolnálak. Ha költő lennék, hasba szúrnálak. Ha költő lennék, beleköpnék a levesedbe. Nem vagyok költő. Futár vagyok. Nyugi.	No ho he fet jo, no cal que m'ho mengi. El meu cos és un espai publicitari; la meva cara, una màscara. Soc un nom, ets un nom. La meva bici és un punt en moviment; el teu sopar, un número de tres dígit. Segueixes la meva ruta a través de l'aplicació. M'informen de la teva intolerància a la lactosa a través de l'aplicació. Tinc el codi per obrir el portal de casa teva. Tens el telèfon per queixar-te de mi. Et tracto de vostè, tu em dius de tu. Et saludo amb un bon dia, tu em dius ei. M'acomio, que tingui un bon dia; tu em dius au. Sé on vius, ja sé què pensar de tu. Saps a què em dedico, ja saps què pensar de mi. Em somrius perquè t'arriba el sopar. Et somric perquè m'arribi una propina. T'insinuo que faig tard. M'insinues que me'n puc anar Demà pel carrer no sabràs qui soc. Demà pel carrer no sabré qui ets. Si fos poeta, et faria un petó de cine. Si fos poeta t'apunyalaria a l'estómac. Si fos poeta t'escopiria a la sopa. No soc poeta. Soc repartidora. Tranquil. Trad. Dóra Bakucz amb els participants del seminari de traducció de Balatonfüred, 2022

Anna Szabó T. (1972)

Elhagy	Em deixa
Elárul és elhagy. Kilök magából és elhagy. Önmagát adja ennem és elhagy. Ringat és elhagy. Talpam simogatja, fenekem törüli, hajamat fésüli, elhagy. Orrom az illatát issza, ölel: „Soha nem hagylak el!” Elhagy. Áltat, mosolyog, súgja: „Ne félj!” Félek és fázom, és elhagy. Este lefekszik az ágyra velem, azután kioson és elhagy. Nagy, meleg, eleven, fészekadó, csókol és dúdol és elhagy. Cukorral tölti a két tenyerem, tessék, ehetem: elhagy. Sírok és ordítok, úgy szorítom: foghatom, üthetem, elhagy. Csukja az ajtót és hátra se néz, nem vagyok senki, ha elhagy. Várom, ahogy remegő kutya vár: jön, ölel, simogat, elhagy. Ő kell, mert nélküle élni halál, felemel, melegít, elhagy. Ketrec a karja, de ház az öle, vágnék vissza, de elhagy. Egy csak a lecke: nem ő vagyok én, idegen, idegen, elhagy. Ott a világ, lesz más, aki vár! Lesz majd benne, kit elhagyj. Csukd be az ajtót, vissza se nézz: vární a könnyebb, menni nehéz, lesz, ki elárul, lesz, ki elárvul, mindig lesz, aki vár, aki fél, mindig lesz, aki vissza se tér, megszül, és meghal, és elhagy.	Em traeix i em deixa. M'expulsa d'ella i em deixa. Se'm dona per menjar-la i em deixa. Em bressola i em deixa. M'acaricia la planta del peu, em neteja el cul, em pentina els cabells, em deixa. El meu nas beu el seu perfum, m'abraça: “No et deixaré mai”. Em deixa. M'engresca, somriu, xiuxiueja: “No tinguís por”. Tinc por i tinc fred, i em deixa. A la nit s'ajeu al llit amb mi però després s'esmuny i em deixa. És gran, càlida, dona vida, fa el niu, em besa i em canta i em deixa. M'omple de dolços totes dues mans, té, me'ls puc menjar: em deixa. Ploro i crido, l'abraço fort: encara que l'estrenyi, que li pegui, em deixa. Tanca la porta i ni tan sols es gira, no soc ningú, si em deixa. L'espero, tremolant com un gos vagabund espera: arriba, m'abraça, m'acaricia, em deixa. La necessito, perquè viure sense ella és la mort, m'alça, m'amanyaga, em deixa. Té braços de gàbia però falda de llar, jo desitjaria tornar-hi, però em deixa. He d'aprendre la lliçó: jo no soc ella, és una estranya, una estranya, em deixa. Allí hi ha el món, hi haurà algú que m'espera! Hi haurà algú per deixar. Tanca la porta, no em miris: esperar no costa tant, marxar és més difícil, n'hi haurà que enganyen, n'hi haurà d'orfes sempre n'hi haurà que esperen, morts de por sempre n'hi haurà que no tornaran mai, et pareix, i se't mor, i et deixa. Trad. Dóra Bakucz amb els participants del seminari de traducció de Balatonfüred (2021)